

U Srbiji živi skoro 300.000 ljudi manje

| OGNJEN ZORIĆ, RADIO SLOBODNA EVROPA

Leskovac, opština sa siromašnog juga Srbije, pre deset godina je imala osam hiljada stanovnika više. Trgovište, takođe na jugu, danas ima za petinu manje žitelja. U Čačku, nekada prosperitetnom gradu, živi 12 hiljada ljudi manje.

Recommend Send Tweet 0 +1 0

Kolaps privrede poslednjih godina, doprineo je da više ne bude mesto u kome mladi žele da žive i procene su da 2000 njih godišnje iz Čačka ode u Beograd i druge veće gradove.

Među njima je i **Miloš Vujović**, magistar mašinstva, koji je, uprkos dobro plaćenom poslu u rodnom gradu, otišao u prestonicu gde danas radi za manji novac.

"Život u Čačku se sveo na "Tri S" - svadbe, sahrane i slave. Grad polako zamire, mladi odlaze, energija ne postoji, osim leti kada dođu gastarbajteri. Grad umire kao da je najmanja palanka na svetu", priča Vujović.

Osim Beograda koji je zabeležio blagi porast stanovništva, u ostatku zemlje gotovo da nema grada, opštine ili naselja u kojima je taj trend pozitivan. Istovremeno sa preseljenjem građana iz manjih mesta u veće gradove, zabeleženo je smanjenje broja stanovnika na teritoriji cele države. Tako se procenjuje da u Srbiji danas živi gotovo 300 hiljada ljudi manje nego 2001. godine.

Tom broju delom su doprineli duplo popisani i izbegli koji su se u međuvremenu vratili. Ipak, uzroke pre svega treba tražiti u padu nataliteta i emigraciji, objašnjava načelnica Odeljenja za popis stanovništva Republičkog zavoda za statistiku, **Snežana Lakčević**.

"Ako uzmete samo razliku na osnovu negativnog prirodnog priraštaja između popisa 2002. i 2011. godine, mi smo izgubili 262 hiljade stanovnika samo po tom osnovu! Svakako da će na konačan broj uticati i broj emigranata koji je značajno manji nego devedesetih godina, ali postoji. Pored toga, od izbeglih lica koja su u popisu 2002. godine u stanovništvu Srbije učestvovala sa oko 400 hiljada, nekoliko desetina hiljada se vratilo u državu porekla ili otišlo u treće zemlje. Znači, kada prosto saberete već dođete do broja od 300 hiljada manje građana nego što je to bilo 2002. godine", kaže Snežana Lakčević.

Gvineja Bisao, pa Srbija

Da bi prirodni priraštaj bio pozitivan, porodica bi trebalo da ima barem troje dece, na šta se u Srbiji usuđuje sve manji broj ljudi. Razlozi su brojni i kreću se od uslova koje država obezbeđuje za podizanje dece, pa do modernizacije društva, koje teži kvalitetnijem životu, ocenjuje sociolog Stjepan Gredelj.

"Prvo i osnovno jeste kakvi su uslovi za podizanje te dece – ima li dovoljno obdaništa, kakva je pedijatrijska služba, kakva je kompenzacija majkama koje su na porodijskom odsustvu... Takođe, na neki način, smanjenje broja novorođene dece jeste znak modernosti društva – ljudi hoće da imaju decu, ali hoće da im pruže bolje uslove, pa što manje dece, to su veće mogućnosti da im pruže bolje uslove", smatra Gredelj.

Srbija u negativnom trendu pada populacije nije usamljena i više-manje se sve istočnoevropske zemlje suočavaju sa istim problemom. Za direktora Centra za slobodno tržište, **Miroslava Prokopijevića**, rezultat popisa zato nije neočekivan. Zapadnoevropske zemlje, u kojima populacija blago raste, poput Britanije, pozitivan trend imaju zahvaljujući useljavanju, a ne rastu nataliteta, ukazuje Prokopijević.

"Jedini način da se obezbedi više populacije jeste putem većeg useljavanja. Međutim, za useljavanje u Srbiju nema interesa u ostatku sveta, jer je ekonomska neprosperitetna. Tako da ćemo mi praktično ostati bez tog izvora, ako se ne računaju zainteresovani iz Avganistana, Iraka i drugih očajničkih zemalja. Prema tome, neko poboljšanje ekonomske situacije bi eventualno moglo da probudi interes za useljavanje u Srbiju i time ublaži pad populacije", ocenio je Prokopijević.

Trend koji se u Srbiji iz devedesetih preneo i u prvu deceniju 21. veka, jeste odlazak mladih. Na to je nedavno upozorila i Američka agencija za međunarodni razvoj, a zamenica direktora te organizacije u Srbiji, **Merilin Šmit**, rekla je čak da je po takozvanom "odlivu mozgova" od Srbije gora samo afrička država Gvineja Bisao. Razlog odlaska mladih, međutim, prema rečima **Tanje Pavlov**, programske direktorke Grupe 484, koja se bavi migracijama, više nije u "spašavanju glave" kao mračnih devedestih, već u potrazi za boljim obrazovanjem i uslovima rada.

"Sva istraživanja su pokazala da, zapravo, suprotno verovanju da migriraju siromašni, migriraju oni koji imaju finansijske, socijalne i ljudske resurse. Tako da, u poslednje vreme, razlog za migrirajuće jesu upravo bolji uslovi rada i bolje mogućnosti obrazovanja i usavršavanja", kaže Tanja Pavlov i dodaje da su mnogi mladi koji su otišli u inostranstvo da se školuju, pokušali da se vrate i svoja znanja i iskustva primene u Srbiji, ali da su naišli na probleme.

"Imaju znanje, imaju iskustvo, imaju veštinu, ali ih niko ne prepoznaje kao potencijal... Dakle, osnovni problem o kome oni govore jeste da je ovde teško naći posao i da se ovde ne ceni znanje nego razni drugi faktori kao što su veze, poznanstva ili politička pripadnost."

U Srbiji je popisom evidentirano 7,4 miliona građana, od čega u Beogradu oko 1,7 miliona, a u Vojvodini nešto više od 1,9 miliona. Popis su obeležili i pozivi na bojkot u više opština, ali je masovniji odziv bio jedino u Preševu, opštini na jugu Srbije, nastanjenoj mahom albanskim stanovništvom.